

Підсекція «Ергономіка і проектування одягу»

УДК: 687.12.016

ПРОЕКТУВАННЯ ФАКТУРНИХ ЕФЕКТІВ В ЖІНОЧОМУ ОДЯЗІ МЕТОДОМ КОБІНАТОРИКИ

Асп. О. Ю. Михайлюк

Наукові керівники: проф. М. В. Колосніченко, проф. Н. В. Остапенко
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою даного дослідження є створення нових естетично досконалих виробів жіночого одягу з фактурними ефектами.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом даного дослідження є проектування художньо виразних моделей одягу. Предметом дослідження є створення фактурних ефектів.

Методи та засоби дослідження. В роботі використано системно-структурний та комбінаторний підходи, а також візуально-аналітичний і системно-інформаційний методи досліджень.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Науковою новизною роботи є обґрунтування вибору багатоваріантних нових рішень фактурних ефектів методом комбінаторики. Практична значущість дослідження полягає у розширенні асортиментного ряду фактурних ефектів.

Результати дослідження. Створення нових товарів, що відповідають часу, є пріоритетним напрямом дизайну промислових виробів, зокрема одягу, предметів побуту тощо. Виробники товарів, у свою чергу, зацікавлені у креативності та оригінальності їх дизайн-рішень. Це обумовлює застосування різних методів творчості художників та дизайнерів.

Сьогодні одним з найбільш актуальних завдань дизайн-проектування одягу є пошук сучасних прийомів обробки матеріалів та створення нових фактур. Дослідження, зазвичай, базуються на різноманітних декоративних техніках з використанням традиційних або нових технологій, автоматизованого та ручного способу виготовлення, наприклад, вишивка, печворк, квілтінг, плетіння, в'язання, штучне зістарювання, орігамі, використання об'ємних елементів, фарбування, мармарування, плісирування, гофрування, крешірування, перфорація тощо. Для надання виробам індивідуальності та художньої виразності часто використовують комбіновані техніки оздоблення.

Одним з відомих методів проектування є комбінаторика. Відомо [1], що комбінаторика – це прийоми знаходження різних з'єднань (комбінацій), поєднань, розміщень певних елементів у визначеному порядку. Комбінаторні (варіантні) методи формоутворення застосовуються для виявлення найбільшої різноманітності поєднань обмеженого числа елементів. Комбінаторні пошуки застосовуються при створенні складної об'ємно-просторової та площинної форм, а також фактури.

Метою варіантного пошуку є декоративна та естетична цінність фактурних ефектів і, як результат, художня виразність виробів. Використання тканин компаньйонів, поєднання матеріалів, що відрізняються за геометричним видом і фізико-механічними властивостями, значно розширюють комбінаторні варіанти нових рішень фактурних ефектів. Застосування декількох різних за кольором, фактурою та текстурою матеріалів в одному виробі відіграє важливу декоративну роль.

При проектуванні фактурних ефектів для одягу досить часто застосовують прийоми комбінування різноманітних угруповань фактур матеріалів, таких як тканини, трикотаж, хутро, шкіра, неткані матеріали, фурнітура тощо. Запропоновано нові рішення фактур матеріалів методом комбінаторних поєднань їх характеристик. Найбільш важливими складовими варіантного пошуку художньо виразних фактур є візуально-тактильні

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**
Ергономіка і проектування одягу

характеристики, оптичні властивості, призначення та сировинний склад матеріалів для їх виготовлення (рис. 1).

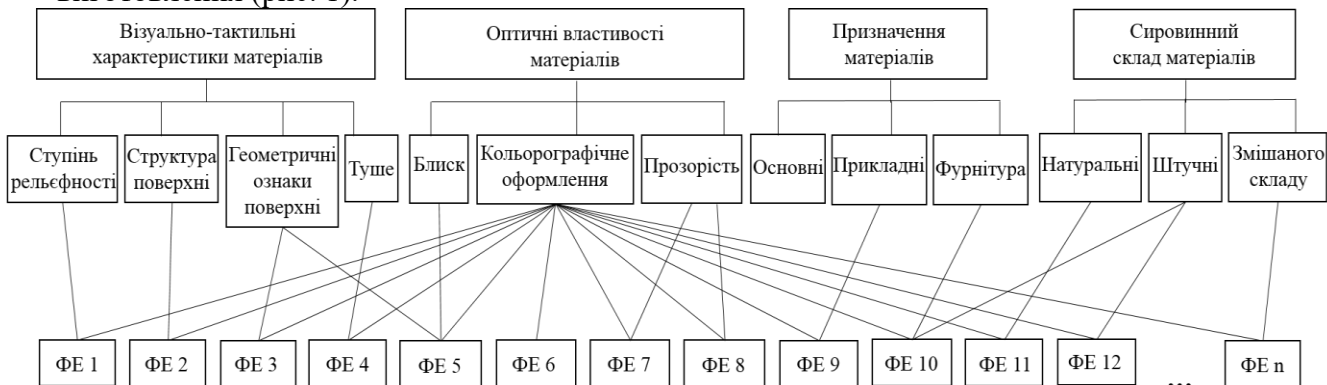

Рисунок 1 – Варіанти нових рішень фактурних ефектів

Поєднання таких складових як ступінь рельєфності матеріалу, його кольорографічне оформлення, туше, прозорість, основне або прикладне призначення, натуральний склад тощо призводить до нових рішень у проектуванні художньо виразних моделей одягу.

Слід також зазначити, що той чи інший набір характеристик матеріалів впливає на формування образно-стильового, художньо-естетичного тощо сприйняття виробів з фактурними ефектами. Наприклад, відомо, що екологічний стиль виробів вирізняють завдяки натуральному складу їх матеріалів та фурнітури, дрібно рельєфній структурі поверхні тканин, застосуванню природних кольорів у забарвленні тощо. У свою чергу, оригінальні багатошарові фактурні ефекти можна отримати шляхом поєднання різних за структурою поверхні, ступенем рельєфності, сировинним складом тощо матеріалів контрастного забарвлення.

Використання вищезначених характеристик наведено у якості прикладу, оскільки для урізноманітнення фактурних рішень може бути використано набагато більше угруповань характеристик матеріалів.

Висновки. Запропоновано нові рішення фактур матеріалів методом комбінаторних поєднань їх характеристик.

У результаті дослідження виявлено необхідний перелік складових для раціонального варіантного пошуку фактурних рішень в одязі, таких як візуально-тактильні характеристики, оптичні властивості, призначення та сировинний склад їх матеріалів.

Визначено та обґрунтовано можливі варіанти комбінування різних характеристик матеріалів з метою надання художньої виразності, індивідуальності та оригінальності виробам з фактурними ефектами.

Сформовано інформаційну базу фактурних ефектів для одягу з метою подальшого її розширення.

Ключові слова: комбінаторика, дизайн-проекування, одяг, фактури, оздоблення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ніколаєва Т.В. Тектоніка формоутворення костюма. Навчальний посібник. К.: Арістей, 2011. 340 с.
2. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: Навчальний посібник./ Колосніченко М.В., Зубкова Л.І., Пашкевич К.Л., Полька Т.О., Остапенко Н.В., Васильєва І.В., Колосніченко О.В. К.: ПП «НВЦ «Профі», 2014. 386с.
3. Бетті Едвардс. Цвет; перевод с англ. Минск: Попурри, 2014. 224
4. Узагальнена систематизація різновидів фактур матеріалів для дизайн-проекування одягу/ О.Ю. Михайлюк, М.В. Колосніченко, Н.В. Остапенко, І.Л. Гайова, А.Ю. Антонюженко // *Art and design*. 2018. №1. С. 27-35.